

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Május' 9-dikén, 1826.

Brasília.

A' Párisi Csillagban illy levél találta-
tik Bahiából Febr. 16-dik napjáról: „

„Azon Admirálsi hajó, mellyen Császár és Császárné ő Felségek Rióból ide utóztak, tegnap délelőtti 11 órakor a' tengeren erre felé közelíteni megszemléltett, 's délutáni 2 órakor a' kikötőhelybe minden battériákon találtató ágyuk' durrogása között bevezett. A' Császár legpompásabb formaruhájában jelent-meg, 's mején a' Szent Lélek, Szent Mihály, a' Krisztus, és a' Dél' Rendek czimereik' függöttek. Császárné ő Felsége 's a' leánya Mária-da-Gloria Princzaszszony; Villela úr a' volt tengeriminister; Filiebertó-Calderon-Gomez Brant, előbbeni Finantziaiminister most Feldmarschal; sok más Birodalmi főméltóságú Tisztviselőkkel egyetemben, kísérték a' Császárt. Fogadták ő Felségét a' tartomány katonai Kormányozója Don Severián-Maciél-da-Costa-János 's több külömbkülömb Polgári fő rangú személyek. Az után véghetetlen sok néptől körül vétettetve, a' Palota felé folytatták útjokat ő Felségek, melly közben meg nem szünt a' sokaság illy kiáltozásokkal harsogtatni a' levegőt: Éljen a' mi szent Religiónk! Éljen a' Császár! Éljen a' Császárné! Éljen Brasilia' függetlensége! Estve udvarlásra botsátotta a' Császár magához az itt lévő Franczia Conzult Guinebaud urat, 's az ablakból néhány versben megmutatta magát a' Felségek' látására vágyakodó sokaságnak. A' város egészen meg

vala világosítottva, 's egész éjjel tartott az örvendező kiáltozás. Ma a' Mise után, mellyen a' fő Püspöki templomban fognak a' Felségek jelen lenni, nagy katona-mustra fog tartattatni.“

Görög Ország.

Ismét érkeztek Korfui és Triesti 's egyéb tudósításaink is, mellyek ugyan semmi fontos tárgyakat nem foglalnak magokban, de még is olvasást érdemlenek avagy tsak azért is, hogy részint megvalóságosítják azon történeteket, mellyekről a' múlt pénteken az az Május' 5-dikén (nem kedden, mint az ujságban hibasan hagyatott), írtunk.

Legelsőben is azt jegyezhetjük-meg, hogy a' Május' 2-dikán költ Triesti Observátorban is éppen ugy adatik elé a' Korfúból Apr. 18-dikán indult tudósításokból a' Clissova nevű kised szigetnél Messolongi vára mellett a' Tsatornák között Apr. 6-dikán történt verekedés, mint mi közelébb megírtuk, és azon többé nem kételkedhetünk.

Hanem valami Syrai Apr. 4-dikén költ levelet adott-ki ugyan ezen Observátor, a' mellyben olly dolgok találtak, hogy ha megvalóságosulnának, nagyon kedveltenek volnának Oberst Fabvierre's az ő Taktikus sergeire nézve: de előre is jónak tartjuk jelenteni, hogy az ezen levélben felhozott tárgyak felől még eddig semmi egyéb tudósításokat nem olvastunk, 's azért most előre azoknak hi-

relességek felől is semmit nem mondhatunk. Mi a' múlt postán tsak annyit írtunk vala Oberst. Fabviernek ezen expedíziójáról, hogy 3000 emberekkel Negroponte szigetére, annak tsutsán lévő Karysto nevű erősséghez kiszállott: hanem, hogy mitsoda kimenetele lehetett próbatételének, arról legkissebbet se említettünk, mert magunk se tudtunk semmit felőlle, az ólta kaptuk a' Triesti Observatorban találtató Syrai levelet, melynek szomorú foglalatja ennyiben áll: — „

„Syrá Apr. 4-dikén: Oberst. Fabvier 3000, részint regulázott részint regulázatlan emberekből álló sereggel, Negroponte szigetére által ütött 's Karysto várát megszállotta. Hanem a ezen szigetről érkezett utóbbi tudósításokban a' jelentetik, hogy magát onnét feles vesztesel vissza vonni kéntelenített, mint hogy azon közben Omer Basa a' Negropontei kastélyból a' Karystói örző seregnek segítséget küldött vala. Mint mondják Fabvier 200 embert vesztett-el ezen hátrálásban, kik részint elestek részint megsebesedtek. A' 100 megsebesedett emberek Zea szigetére vitettek-el. A' mi több, tegnap olly tudósításaink is érkezének, hogy a' Fabvier serge valamint a' szároz úgy a' tenger felől is olly szorosán körül volna véttetve, hogy semmi eledele nintsen, és lóhúst enni kéntelenítettik; melyre való tekintetből innét (Syrából) azonnal két Brigantinek és egy gálya küldettettek-el oda eleséggel 's a' Kapitány Vasso Braikovics és Grisziotti, sergeikkel egyetemben, kik a' magok' Siriai expedíziójokból már vissza érkeztek, a' hol, ők se érhatték-el céljokat, mint hogy Bairut városától, melynek felprédálására mentek vala, vissza verettettek (Így tehát a' Vasso prédálásai is igazságtalanul nevezettek a' minapában ragadozásoknak, mint hogy mind ezek az expedíziók azt mutatják, hogy ő is a' Napoli-di-Romániában lévő Görög

Országlószék kívánságai szerént teszi expedíziójit. Külömben hogyan küldtetett volna most a' Fabvier' segítségére?). —

„A' ragadozások (így folytatja szavait a' Syrai tudósító) a' Görög országi tengereken, a' hol most nagyon sok tengeri ragadozók mutogatják magokat, 's a' mellyekkel magokat még némelly nagyobbatska Görög hadi hajók is össze tsatolták, tartósan folytattatnak. Itt a' mi szomszédságunkban is adta magát mostanság elé egy illy ragadozási történet, a' mellyet Foca Damiano nevű Kereskedőn követtek-el, a' ki innét Syrából evezet-ki 's nem messze Scio szigetétől egy Hydrai Brigantine által meglepettetvén, Zéához vezetett, 's ott mindent elvette tőlle a' mit a' hajóján találtak, melly után ő a' maga üres hajójával ide Syrához vissza érkezett, 's Austriai Oberster Accurturat Mykoniból ide várja. A' Kapitány Dabinovics vezérlése alatt lévő S. Spiridione nevű Orosz Polacre is kiprédáltatott, Alexandriából evezvén erre felé, egy Speziazai Brigantine által.“

(Eddig van a' Syrai levél. Az ebben találtató dolgokat, mint mindjárt elől megjegyzettük higyeje; a' kinek tetszik, vagy várjon bizonyosabb tudósítást róllok. Mi az utólsókkal tartunk).

A' Génuai újság is ír Apr. 26-dikán arról, hogy melly nagyon el lepték a' Görög tengereket, vagy az úgy nevezett Levántét a' Görög, vagy Görög zászlókkal evező prédáló hajók: — „A' Levántei tengerek, úgy mond, úgy el vagynak borítva a' Görög ragadozó hajók által, mint még soha se voltak. Tele vagynak az Újságlevelék az ő tettjeiknek leírásával. Mi is hozhatunk-fel egy illy vitézséget, olly előre való megjegyzéssel mindazonáltal, hogy ez, a' vitézeknek megverettetéssekkal végződött. A' történet ez:

„A' Superbo nevű Genuai több mint 4000 mázsás Brigantine, mult Jan. 2-dikán a' Genuai kikötőhelyből kivezván, útját Konstánczinápoly és O d e s s a felé vette. A' rajta lévő terhet valami 400,000 Lirekre betsülték. A' tulajdonosa D o d e r o Mihály, 's a' vezére Kapitány D o d e r o Felix, a' tulajdonos' testvére volt. Találtattak rajta 4 tizenkét fontos ágyuk, 36 puskák, és 16 matrózok (fegyveres hajós legények). Ezen Brigantinét meglepven a' Görög tengeren a' szélveszek M o d o n mellé a' Sapienza nevű szigethez hajtották, a'-hol ő vasmatskáját kivetvén, megállapodott. Januárius' 19-dikén reggel két Görög hajót szemlétek arra felé közelíteni a' hajósok, mellyeket a' Genuai hajó, prédálóknak tartván 's meg se tsalattatván, elmentálláshoz készítette magát. A' Görögök elébb Török azután Görög zászlókat függesztettek ki, 's a' Genuai Brigantinét magok közzé vévén, felkiáltottak réá, hogy a' Kapitány menjen által hozzájok: hanem a' Kapitány úgy felelt, hogy néki nints nállok semmi dólga, ha nékiek valami dolgok van véle, menjenek ők az ő hajójára. Nem sok idő telt-el, hogy egy tsajka valósággal is feléjek indult több emberekkel, hanem D o d e r o megparontsólta a' Matrózoknak, hogy tsak a' Vezért botsássák fel a' hajóra; hanem az alatt, míg a' két Kapitány együtt beszélgetett, úgy vették eszükbe a' Genuaiak, hogy a' több oda jött Görögök is által akarnak hozzájok szökdétselni, 's ekkor az ő Kapitányok is pistolyt kapván elé, hatalmasan parantsólta az embereinek, hogy tsak rajta! ugráljanak által! D o d e r o azonközben kiragadván kezéből a' pistolyt, parantsólta néki, hogy tüstént takarodjék-el a' hajórol — melynek hallására azonnal vissza ugrott a' prédálók Kapitánya a' tsajkára, így kiáltván: — „E' szerént ti meg akartok véllünk verkedni!“ — „Meg; így felelt D o d e r o“ — „ezen szókra egyszerre ágyuból 's pus-

kából tüzelteni kezdett a' prédáló hajókra, mellyek közzül az egyik az első ágyú lövésre olly lyukat kapott, hogy az emberek arról nagy részint a' másakra mentek által, 's nagy sietséggel elfutottak onnét: a' Genuaiak pedig a' másakra rohanván azt könnyen elfoglalták 's az azon talált holmit magokévé tették. Ezen levelet Kandia szigetén Kánaea városából Febr. 28 dikán írták, olly megjegyzéssel, hogy szörnyűség az, hogy melly prédálásokat visznek véghez a' Görögök a' magok tengereiken; 14 napokkal az előtt egy Frantzia Brigantinről 70,000 Piastert ragadoztak-el, 's az embereket mind leöldösték. Semmi féle zászlóval evező hajók nem bátorságosok miattok, úgy hogy most a' Frantzia és Austriai hadi hajóknak is elég dolgot ad a' magok nemzetiek béli kereskedő hajókat védelmezni, 's az erőt erő által vissza verni.“

Az a' Triesti Observátor, melyből a' fenn felhozott Syrai tudósítás vétegett, Május' 2-dikán indult. Ugyan ezen Observátorban azonközben, a' melly April. 25-dikén indult, felhozhatjuk mi még a' következő (magános) tudósítást is, illy dátum alatt: „

„Triest, Apr. 24-dikén: A' Korfu-ból 11-dikben indult levelek jelentik, hogy ámbár Messolonginak megbukása már igen közelnek lenni látszott vala, mindazonáltal ismét kedvezőbbek kezdenek lenni az ezen várat illető tudósítások, mint hogy a' Nápoliban lévő Országlószék megparantsólta Oberst. F a b v i e r n e k, hogy 3000 emberekkel, és Gourának, hogy ő is 3000 emberekkel, azonnal induljanak útnak, és magokat Korinthusnál, Szalónánál, és Lepantónál Gen. Karaiskachivel özsze tsatólván, a' Seraskier' háta megett tegyenek valami olly fordulásokat, mellyeknek a' szorongattatások között lévő Messolongi

várára nézve valamelly kedvező követke-
zése lehessen. Mondják, hogy ezen plá-
numnak volt volna is valami sikeres kö-
vetkezése — hanem mi ezt a' tudósítást
csak azért kételkedtünk ide nyomtattatni,
mint hogy nem egyeztethetjük meg ugyan
azzal a' Triesti Observátorban találtatott
tudósítással, hogy Oberst. Fabvier a' ma-
ga 3000 embereivel *N e g r o p o n t r a* tsa-
pott volna által — de jobb az e'féle bizontalan
tudósításokat vagy egészen elhalgatni, vagy
legalább hosszasan nem vizsgálni. Az e'-
féléknek felvilágosítására csak kevés na-
pok elégségesek.

Mi auli vagy minden órán meg fog
érkezni 12 gyujtókkal és más számos hajók-
kal Messolongi alá, vagy pedig már meg
is érkezett és ismét két hónapi eleséget
rakott-ki egy kised szigetre a' vár mellé.
— A' Görögök most ezen két emberekbe
helyheztetik minden mások felett való bi-
zodalmokat: t. i. a' tengeren Mi auli ba, a'
száron pedig Messolongi Kommandánsá-
ba, kinek neve *N o t t o B o z a r i s*.

Ide a' Görög Czikkely alá tehetjük a'
Londoni Ujságokból is ezen megjegyzést:
— „Illy kérdést intézvén *L o r d G r o s z-*
v e n o r a' Lordok' házában Minister Gróf
„*L i v e r p o o l* hoz, hogy hát már most
„mitsoda eszközöket szándékszik az Angliai
„Országlószék elévenni a' Görögök eránt? —
„*L o r d L i v e r p o o l* olly ministeri válasza-
„dott: hogy mivel a' Nagybritanniai Ország-
„lószéknek eltökélt meghatározása az,
„hogy a' Görögök és Törökök között fo-
„lyó tusakodásban szoros neutralitást tart-
„tson: erre nézve ő e' mellől ennekutánna
„is el nem fog állani.“

F r a n c z i a O r s z á g.

Egy Ordonáncz által olly rendelése
tétetett közönségessé a' Királynak Apr. 27-
dikén, hogy a' XVI-dik Lajos Király' em-
lékezetére oszlop emeltessék 's ezen emlé-

keztető oszlop a' Thüilleria (Királyi lakó
ház) és az Elyséumi mezők között azon
piatznak közepére helyheztetődjék, a' melly
eddig XV-dik Lajos piatzának neveztetett,
hanem ennekutánna XVI-dik Lajos piatzá-
nak neveztetik. Mint közönségesen tudva
van, ezen a' piatzon ölték-meg XVI-dik
Lajos Királyt 1793-ban Januárius' 21-dik
napján, éppen azon helyen hova most az
ő emlékeztető oszlopát fogják helyheztetni.
Az oszlop' fundamentumának letétetése
a' folyó Május' 3-dikára vala meghatároz-
tatva. Az, hogy a' XV-dik Lajos' oszlopa
ló-háton, hova fog az 1816-ban kijött Or-
donnáncz szerént helyheztetődni, még en-
nekutánna fog meghatároztatni.

B e l g i u m.

Az Koloszsus nagyságú Oroszlány,
melly arra van határoztatva, hogy a' *W a-*
t é r l o o i ütközetnek emlékezetére azon
térsegre helyheztetődjék, mellyen ez a'
nagy emlékezetű verekedés történt, készen
van. Magassága 13, hossza 17 lábnyom.
Hét egymáshoz illő 's egymásba járó ön-
tött vas-darabokból áll. Azt mondják hogy
nagyon szép munka.

N a g y B r i t a n i a.

A' Kelet-Indiai Minerva nevű hajó,
K a l k u t t á b o l, az Indiai Anglus Ország-
lószék' lakhelyéről, Deczemb. 31-dikén ír-
dott levelet hozott Londonba, a' mel-
lyek szerént már akkor annyira vitte volt
C a m p b e l l a' Birmánok ellen tsatázó An-
glus fő vezér a' dólgot, hogy az Anglus
sergek már ahoz készültek, hogy egyene-
sen az *A v a i* Király Residentiájának, *U m e-*
r a p u r á n a k, vegyék útjokat: a' *K a l-*
k u t t a i Országlószéki ujság pedig Deczemb.
30-dikán adott-ki egy rendkívülvaló hadi
ujság-toldalékot (Extrablattot), melyben ezek
foglaltattak: — „

„Tudósítás a' hadi mezőről a' N a p a d i a m i halmokról, Decz. 4-dikén 1825-ben:

„Az I r a w a d d y vizének jobb partján lévő ellenséges armáda, tellyesen megveretett, 's minden ágyujinak 's hadi készületei nagy részének elvesztésével az ő ezen vidéken lévő minden sántzaiból kikergettetett. Ámbár az ellenség' vesztésének nagysága, mennyiben az, az elesteiket és megsebesedetteket illeti, az erdős vidéknek tulajdonsága miatt, egész pontossággal öszsze nem számláltathatik és meg nem íráttathatik mindazonáltal tsakugyan így is meg nem tsalattatom, ha azt írom, hogy a' Birmánok felettébb nagyon megverettettek, és én nem hiszem, hogy a' Birmán Vezér olly állapotban légyen, hogy többé olly sok ezer emberekből, legalább is 50 vagy 60 ezerekből álló armádát kiállithasson ellenünk, mint ezen helyen kiállított vala. Ez a' verekedés 4-dikben fordult elé.“

Későbbi tudósítások szerént az I r a w a d d y nek nyugoti partján fekvő Birmán armáda is megveretett Decz. 5-dikén a' S u h d a - W u h m vezérlése alatt, az Ánglus vezér C o t t o n ' Osztálya által, hol az Ánglusok, mint mondják, tsak egy elesett és négy megsebesedett emberekből álló kárt valottak.

Oberslieutenant S t e w a r t n a k valami megjegyzései jöttek-ki Edinburgban ezen Birmán hadakozásról, melly nagyon magára vonta az Ánglus Olvasók' figyelmét. Ő nem hagyja helybe ezen hadakozást, 's egyéb okoskodásai között e'képpen beszéll: — „

„Akár jól akár rosszúl üssön ki végezetre ezen hadakozás, még is találhatni az ellen most előre is egy nagy ellenvetést, melly abban áll, hogy mi ez által elállottunk azon egyenes alap-gondolkodásunktól, melynek mindenkor kormá-

nyozni kell a' mi külső országok eránt való politikánkat. Ha mi a' nagyobbodásnak és a' mások' megtámódásának folytatásában azt a' meggyőzhetetlen határt által lépjük, a' mellyen belől bátorságosok vagyunk, hol kelletik valaha megállapodnunk, ha tsak talám éppen mint a' Médusok és Persák tselekedtek, a' mi ditsőség-szomjúzásunkat egész Ásiának elfoglalására ki nem akarjuk terjeszteni?“ — (Itt azt írja-le hosszasan az Író, hogy az erdős, vizes, nádas vidékek miatt melly kevés közösülése lehetett eddig az Ánglus Indiai birtokoknak a' Birmán nemzettel, úgy hogy talám tsak egyetlen-egy úton folytathatták az ezen nemzettel való közösülést, a' melly Silheten ment által, 's ez is ugyan nagyon rossz közösülési út volt, úgy hogy a' Birmánoktól mint ellenségtől valóban nagyon keveset félhettek az Ánglusok. Az oltalmazási systema tehát az Ánglusokra nézve mindenkor elégbátorságos lehetett volna a' Birmánok ellen 's több e'-félék).

A' Londoni R e p r e s e n t a t i v e nevű ujság, melyben S t e w a r t n a k ezen okoskodásai kijöttek, ezek után némelly megjegyzéseket vetett, mellyek között méltó leszen e'következőket nekünk is felhozunk, ha nem egyebért is legalább az Ánglusok Indiája' esmeretiért: — „Meg kell jegyeznünk, így szoll a' R e p r e s e n t a t i v e, hogy Oberstlieut. S t e w a r t egy nagyon fontos környülállásról felejtkezett-meg, pedig mindenek felett ez a' legnevezetesebb, tudniillik, hogy az Ánglusok' Uralkodásának alapja, erőssége, Kelet-Indiában nem Phisikai, hanem Vélekedési. Ezen Vélekedéshez van itt támoszkodva az ő Ország-lássok' ereje. Okosan beszéllt az Ánglus fő Kormányozó M a r q u i s H a s t i n g, midőn néhány esztendőknél előtte a' Kalkuttai Ánglus lakosokhoz beszédet intézvén, abban ezt is mondotta nékiek: „Nékünk Indiában soha se kell tsendesen halgatnunk. Ha mi a' Hindostáni félszigeten Urak

akarunk maradni, öröklé azt kell mutatnunk, hogy minden szomszédainknál hatalmasabbak erősebbek vagyunk. Nem szükség ezt a' mi Indus szomszédainknak tudni, hogy ha felszámoltatnánk, hány ezer Indusra esne egy Anglus."

A' Londoni Udvariújság szerint Angliában egy hétaalatt 88 megbukások vagy nem fizetések adták elé magokat; a' pénz szüke és minden keresményi folyamatoknak bedugulása általjában közönséges.

Az Országlószék már megtette a' rendelkezéseket azeránt, hogy a' Gloucester nevű 74 ágyus Linéa hajó készüljön úthoz, hogy Hertzeg Devonshirt a' hozzá tartozó személyekkel együtt Cronstadtba vigye, a' hova 10 napok alatt meg kell indulnia. Van egy gőzhajó is melléje rendeltetve, melly a' Nagykövet urat Cronstadtban az egész hozzátartozó kísérettel együtt felveszi és Petersburgba viszi, a' honnét az egész fényes Követség a' koronázásra. Moskau felé azonnal tovább fog indulni.

Orosz Birodalom.

A' Berlini levelekben illy tudósítás jött-ki Petersburgból Apr. 22-tődik napjáról: — „A' Császári Testörző seregek a' koronázi pompára kirendeltetett Oszályai 9 Batalionokból és 16 Svadronokból állanak.

A' Párisi levelek arról emlékeznek, hogy Marschall Marmont, ki az Orosz Császár' koronázási pompájára Moskauba rendeltetett, April. 19-dikén indult útnak Párisból Petersburg felé, hova való megérkezése után ott még néhány napokig fog tartózkodni, és még tsak azután fog Moskau felé tovább indulni, melly szerint nem telyesedik be az, a' mi az újságokban ré-

gebben íratott, hogy Májusban menne véghez a' Muskaui koronázás. A' Párisi felhozott tudósítások Junius' 13-dik napjára teszik azt, 's a' Lengyel Királyi koronázást Warschauban Augusnak elejére.

B a v á r i a.

Monachiumban kiadatott vala előre a' Fő-Cerimoniamester által azon ájtatos Proceszsziónak leírása, melly szerint Király ő Felsege 's a' Királyi Princzek Aprilis 23-dikán nagy kísérettel a' Jubilaumi első menetelen megjelenendőek voltak.

B é c s.

Itt a' mostani, országos nagy vásár alatt kivan mutatás végett a' Herkules nevű Anglus 74 ágyus Linéa hajónak modellaja az úgy nevezett Müller-épületben tétetve. Lang Stuttgárdi születésű úr, hozatta ide, a' ki maga is tengeri szolgálatbéli ember. A' modellának mekkoraságát meg lehet ítélni abból, hogy egy láb-nyomhoz képeest fél tzol mérséklet szerint van építetve. Maga a' Herkules most is valóságos szolgálatot tesz' a' tengereken. A' módellát, a' tulajdonos úrnak szóval való magyarássása és egy kised nyomtatósi magyarázat is, mellyet a' bemenetelnél lévő kassánál 9 B. b. krajtzárokért adnak, tellyesen és minden részeire nézve érthetővé teszik. Egy tengeri zászló van ott kifüggesztve, hol a' modellához az épületbe fel kell menni.

Béts mellett a' Práteri hosszú sétáló úton minden esztendőnek első Májusán reggel, gyakorlottságoknak kimutatására futásbéli próbát szoktak tenni a' néző közönség előtt az Urasági Kengyelfutók: hanem az idén Május' első napján nagyon kedvetlen idő lévén, 8-dikán tartották. Az

ajándékokból, mellyeket ezen futás' alkalmatosságával kaptak, 150 V. Cz. forintokat a' Nemes Aszszonyságok' jótévő társaságának adtak által, 100 forintokat az Invalidus katonák' itt lévő Házának adtak, 440 hasonló forintokat pedig szolgálat nélkül lévő társaik és a' meghalt Kegyel-futóknak Özvegyeik' segítségére fordítottak.

A' tavaszi időnek késő eljövételéről 's kedvetlen változásairól azt jegyzi-meg Kor-neuburgi Professor Fischer Úr, ki ezen időjárást a' maga kiadott írásaiban előre pontosan megjövendőlte volt, hogy ezek onnét következének, hogy azok a' sok erdők és motsárok, tók, mellyek által Német ország a' Kristus' és Tacitus' idejében még elborittatva volt, 's a' mellyek azt akkor hideggé, nedvessé, 's kedvetlené tették, de egyszersmind a' levegőben egyenlőbb temperatúrát, mérsékletet, okoztak, 's azt is tselekedték, hogy a' melegebb idő Április' közepén elkövetkezzék, onnét az ólta elenyészvén, az erdők' meg-ritkulása 's a' motsárok' kiszárodása után a' földnek színe a' meleg és hideg szelek munkálódásaiknak jobban ki van tétetteve, melyből a' melegnek és hidegnek egymást követő hirtelen való változásaik 's a' gyakoribb égi háborúk is következnek.

Ide járul, hogy most az északi ég-sark felé a' mi nagy havasainkon is a' jég mind inkábbinkább halmazódván, valamint ott úgy ezen hegyeknél is a' meleg idő későbbre állhat-bé, mint az előtt szokott volt, a' honnét hozzánk is elhat az ott lévő hideg levegő, 's nem engedi, hogy az a' meleg, melynek már akkor, tudni illik Áprilisben, a' napnak nagy fennjárásához képeest be kellene állani, erőre kaphasson. Alig kezd nállunk valami keveset melegülni a' levegő, azonnal elosz-

latja vagy elkergeti azt tőlünk az északra 's a' havasos vidékekről jövő kedvetlen szél. Innét következik a' melegnek tavaszi késő elkövetkezése, de ellenben az is hogy állandóbb 's tovább tartó nyári melegeink vagynak. Az őszi kellemetesebb; 's a' tél későbbre szokott beállani.

*A' pénzfolyamat Május' 8-dikán;
közép árr:*

A' Státus' 5 p. Centes Obligátzióji	87 7/8
Az 1820-béli sorsosok,	128
Az 1821-béli hasonlóok,	111 1/2
Béts városa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 45 forint. keltek, mind C. ben.	
Bankó Aktziák keltek 1028 3/10 forinton	
A' Conv. Pénzben.	

Magyar Ország.

A' Posonyi ujságlevelekben méltó részvétellel említettik, hogy az emberiségnek két nagy lelkű barátjai Beiti J. Ráfael, és Hertelendy Gábor Urak, az utóbbi maga is vak, három hónapok óta itt négy vak gyermekekkel, azoknak a' szükséges házi, és polgári foglalatosságokra való tanításában olly nagy szorgalommal fáradoztak, hogy a' múlt Vasárnap, az az folyó hónap 23-kán Ő Császári Királyi Fő Herczégének Országunk Nádor-Ispannyának, az Ország Zászlossainak, és Fő Rendeinek, valamint számos Ország Gyűlési Követ Uraknak jelenlétében, Tettes Pozsony Vármegye-háza nagy Palotájában nyilvánvaló próbát tartottak tanítványaikkal, kik e' következők: Hasart Mihály, Bétsi születésű 8 esztendő gyermek; Albert Ferencz, Posonyi születésű 14 eszt. gyermek; Lang Miklós, Joesi születésű 14 eszten. gyermek; végre Gudjela Éva,

Nyitra Vármegyei Romanov helységébéli 12 esztendő leánya. Mind a' négyen igen szegény szüléktől valók. Próba tételeik ezekből állottak: a' ki álló írásoknak újjajkkal való olvasásában, a' számolásban, a' világ' és természet historiai leírásokban, Geometriai, és Mechanikai kézi munkák elkészítésében, úgy mint a' kötésben, fonal, és kosár fonásban, 's több ilyen foglalatosságokban. Tekintetbe vévén azon rövid időt, melly ezen szerentsétlen gyermekek oktatására fordított, tsudálkozásra méltó az előmenetel, mellynek látásán a' jelenlévők nem győzték a' Tanítóknak nagy szorgalmatosságát ditsérni, és belső megindulásokat a' szerentsétlenek sorsán kijelenteni. Egyszersmind azon kívánságokat is, hogy vajha illy hasznos Intézet Hazánkban is felállíthatatnék!

Köz meglelégedéssel elvégeztetvén a' próba tétel, Fűredy Úr, tudományosan kimiveltetett vak, a' jelenlévő nagy vendégekhez igen szívre ható Magyar beszédet tartott, melyben elő számlálván azon hasznokat, mellyeket egy illy közönséges Intézet hazánkban hozhatna, midőn tulajdon fájdalmas tapasztalásából szívre hatóképpen így szólla: „Melly nagyon fáj az a' szerentsétlen vakoknak, midőn tudják, hogy a' szerentsétlen Siket-Némák gyámolításáról nyilván való Intézettel gondoskodott a' Haza, a' szerentsétlen Vakok pedig mind eddig minden segedelem nélkül hagyatván illyen jó tévő szükséges Intézetért tsak keservesen sóhajtoznak. „Illyeneket egy vaktól hallván, nem volt egy se a' jelenlévők közül, ki mélyen megindulván, könnyörületes könyv tseppeket ne hullajtana. Mind az egész Próba tétel, mind a' befejező Magyar beszéd olly annyira felhevítette a' Nemes áldozatokra olly hajlandó Hazánkban jelenlévő nagy Oszlopait, hogy

méltán remélhető, hogy nem sokára az emberiségnek illy hasznos Intézet Hazánkban is fel fog állíttatni. Ő Cs. Királyi Fő Herczagsége, Országunk' szeretve tisztelt Nádorispánya, az oktatóknak különös meglelégedését kijelentvén, egyszersmind Beitel Urat a' végett megszollította, hogy illy hasznos Intézeteinek Magyar Országban leendő felállításáról, Felséges személye eléjébe valami Plánomot terjeszsen. A' többi nagy Vendégek pedig a' két Tanítót, mint az emberiség ezen elhagyatott részének ör-angyalait; kik egész élteket a' vakok' tanítására kívánják áldozni, hangossan kijelentett meglelégedésekkel örvendezteték-meg.

Szabadkáról (M. Theresiobolból) Ápr. 25-dikén. Hazánk' sok részeiről azon szomorú tudósításokat veszszük, mellyek szerint azok a' tűz által lett meg-károsításokat sajnosan érzik; nevezetesen Zombor Szabad Királyi városból is, a' hol a' múlt héten 84 ház megégett; e'hez nem kisebb aggodalom lepte meg ezen Szabad Királyi várost is, a' midőn Martius 3-dikán a' legelső tűz kiütött. Ez még az nap délután nagy dühösséggel kétszer történt. Az óta folyvást minden nap, sőt sokszor hatszor, vagy hétszer is ezen pusztítást okozó gyászos eset megtörtént. — Mindazáltal annyi temérdek gyütogatásokban, mellyeknek számát itten felhozni nem lehet, még sem esett soha nagy szerentsétlenség, mert az ide való nép buzgósága, és a' tűz oltásban fáradhatatlan iparkodása ezen gonosz plánomot semmivé tette; mellyre nézve valamint Nemes városunk' ezen tárgyra nézve tett rendelései, de főkép a' lakosok' tűz oltó fáradozásai megérdemlik a' Haza előtt a' köz ditsértetést.